

Гордієнко Ю. С.,
помічник адвоката, м. Обухів, Київська область, Україна
Герасімова В. В., студентка,
Національний авіаційний університет, м. Київ, Україна

ЩОДО ЗАПОЗИЧЕННЯ ДОСВІДУ ВЕЛИКОБРИТАНІЇ ПРИ РЕФОРМУВАННІ СИСТЕМИ ДЕРЖАВНОГО СОЦІАЛЬНОГО СТРАХУВАННЯ В УКРАЇНІ

Одним із актуальних шляхів у пошуках альтернативи бюджетному фінансуванню більшості соціальних питань в Україні є вивчення зарубіжного досвіду. Досить цікавим у цьому видається функціонування спеціальних фондів у Великобританії, в якій нараховується їх близько вісімдесяти. Найбільшим серед них є Фонд соціального страхування. Загалом бюджети спеціальних фондів країни формуються на 80-85 % за рахунок внесків соціального страхування, решта – за рахунок цільових субсидій з державного бюджету.

Основним є Фонд національного страхування, з якого здійснюються виплати пенсій за старістю, інвалідністю, допомога в зв'язку з хворобою та втратою роботи. Пенсії за старістю в країні отримують понад 9 млн. людей, що становить майже 16 % населення. Пенсійний вік при цьому встановлений для жінок з 60 років, чоловікам – з 65 років за умови внесення ними встановлених внесків. Слід відмітити, що пенсія чоловікам-одинакам має суттєво менший розмір, становить менше четвертої частини середньої заробітної плати промислового робітника. Виплата фінансової допомоги за хворобою здійснюється у твердих ставках. При цьому максимальний строк виплати допомоги становить 28 тижнів; якщо особа не в змозі вийти на роботу, його переводять на пенсію за інвалідністю.

Внески у фонд національного страхування здійснюють усі громадяни Великобританії починаючи з віку закінчення школи й закінчуючи досягненням пенсійного віку, роботодавці, а також держава у вигляді дотацій. Принциповим у порядку нарахування сум внесків є поділ усіх громадян на чотири класи: до першого (основного) класу належать особи найманої праці та їх роботодавці (при цьому заробітна плата в розмірі до 54 фунтів стерлінгів у тиждень звільняється від сплати внесків); до другого класу відносять самозайнятих осіб, які не працюють з наймом (фермери, особи вільних професій, заробітна плата яких складає до 5,35 фунтів стерлінгів у тиждень); третій клас включає непрацюючих громадян, які добровільно сплачують внески, а також особи, які не належать до першого і другого класів; до четвертого класу належать особи другого класу, якщо їх дохід перевищує визначену суму, 6,3 % їх доходу. У середньому чисельність

платників першого класу становить 23 млн. осіб, решти трьох класів – 1,9 млн. осіб. Внески встановлюються у відсотку від заробітної плати.

У Великобританії функціонує єдина система соціального страхування або соціальної підтримки, включаючи систему національної освіти і національної охорони здоров'я. За рахунок коштів цієї системи здійснюється надання усіх необхідних населенню послуг з боку держави, включаючи виплату різних видів соціальної допомоги й пенсійного мінімуму. Протягом останніх років перед Урядом Великобританії стоїть складна проблема – недостатність коштів на фінансування цієї соціальної системи. Уряд переконаний, що на соціальне забезпечення витрачаються занадто великі суми. Суспільні витрати складають 40 % валового національного продукту, а 15 % валового національного витрачаються на виплати соціальної допомоги. Членами Уряду вишукуються шляхи протидії настроям населення, яке звикло жити за рахунок соціальної допомоги, адже нині таких налічує майже 17 % громадян Великобританії, при цьому наявні масові зловживання (велика кількість людей отримують допомогу незаконно). За оцінками експертів, шахрайство соціальними субсидіями коштує 4 млрд. фунтів стерлінгів (що майже 5 % виплат за соціальним страхуванням). Тому нині у Британії впроваджуються зміни в систему соціального забезпечення – скорочується широка система універсальних допомог. Система страхування поступово орієнтується на гарантування усім лише мінімальні блага, а «кошик благ» меншає.

Уважаємо, що такий досвід має урахувати Уряд України при реформуванні системи соціального страхування, й починаючи з перших етапів оптимально розрахувати склад такого «кошику».

Відмітимо також, що у Британії шкільна освіта залишається безкоштовною для усіх (за винятком, звичайно, приватних). Вища освіта безкоштовна для 2/3 студентів. У сфері медицини загальнодоступними й безкоштовними є лише базові послуги.

Продовжується у Великій Британії також реформування виплат в зв'язку з втратою роботи. Оптимізуючи населення таким допомога надали назву «допомога для тих, хто йде на роботу» й виплачується упродовж тринадцяти тижнів за умови, що особа, яка потребує роботи регулярно надає докази того, що вона шукає роботу. Метою реформи – є створити клімат, неприйнятний для тих, хто розглядає дану соціальну допомогу як джерело на існування. Також в країні запозичено досвід США й упроваджується система «workfare», згідно з якою допомога по безробіттю сплачується лише за умови виконання особами, які на неї претендують, виконання певну роботу, переважно малокваліфіковану й мало престижну. Ця система близька до системи трудової повинності.

З метою зменшення кількості непрацюючих громадян у Великобританії діє також державна надбавка, яка дорівнює соціальній допомозі й сплачується тим, хто не просто отримує таку допомогу, а працює за заробітну плату. Також в країні припинені виплати соціальної допомоги молодім мамам для догляду за дитиною, при цьому вони замінені на соціальну допомогу для оплати няні (соціального працівника).

Отже, загальний огляд системи функціонування позабюджетних спеціальних фондів соціального страхування у Великобританії дозволяє зробити висновок про перспективність запозичення окремих їх аспектів при реформування системи соціального страхування в Україні на шляху до євроінтеграції, які повинні сприяти соціальному захисту населення й оптимізації та раціональності державних видатків на вказані цілі.

Література

1. Финансы: учеб. / Под ред. В. В. Ковалева. – 2-е изд., перераб. и доп. – М.: ТК Велби, Изд-во Проспект, 2012. – 610 с.
2. Муравьева З. А. Финансово-кредитные системы зарубежных стран: Учеб.-метод. комплекс. – 2-е изд., доработанное / З. А. Муравьева. – Мн.: Изд-во МИУ, 2010. – 308 с.

УДК 342.9

Гусар О. А., старший викладач,
Національний авіаційний університет, м. Київ, Україна

АДМІНІСТРАТИВНО - ПРАВОВИЙ СТАТУС СЛУЖБИ АЕРОНАВІГАЦІЙНОГО ОБСЛУГОВУВАННЯ УКРАЕРОРУХУ

Основні напрямки діяльності Державного підприємства обслуговування повітряного руху України (Украероруху), зазначені у Статуті підприємства [1], є організація та забезпечення обслуговування повітряного руху, управління використанням повітряного простору, організація потоків повітряного руху, метеорологічне обслуговування на маршрутах/районах польотів та передпольотне інформаційне обслуговування. Тому, з метою реалізації основних завдань та на виконання наказу Державіаслужби України від 02.10.2012 № 680 «Про органи обслуговування повітряного руху України» було створено функціональний структурний підрозділ — Служба аеронавігаційного обслуговування Украероруху (Air Navigation Service Department of UkSATSE) (далі — Служба).

Службу створено на підставі Статуту Державного підприємства обслуговування повітряного руху України та Сертифікату Украероруху, виданому як провайдеру аеронавігаційного обслуговування. Відповідно до Положення про Службу аеронавігаційного обслуговування Украероруху [2]